

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942. május 7.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 101 sz.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. l. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

AMERIKA PARTJAI ELŐTT 155.000 tonna hajótér pusztult el

Valószínű, hogy Franciaország és Amerika között szakításra kerül sor — Hull kijelentette, hogy az USA szükség esetén fellép Martinique és Dakar ellen — Japán közbelép Madagaskár érdekében? — Új fegyvereket használnak a németek a keleti arcvonalon — Már Jünan kínai tartományban üldözik az ellenséget a japánok

Annak ellenére, hogy a világháború különböző arcvonalain jelentős események történnek, az érdeklődés nem annyira az események, mint inkább a várható fejlemények felé fordul. Egyebek között a Madagaskár elleni angol támadás is mesz szemelőt fejleményekkel fenyeget.

Laval ugyan kijelentette, hogy ha az USA és Franciaország között szakításra kerül a sor, nem Franciaország fogja megtenni a kezdeményező lépést, és ezzel bizonyosságot tett Vichy békebarátsága mellett, mégis valószínű, hogy az angolszások és a franciák kapcsolatai a végsőkig el mérgesednek és szakításhoz vezetnek. Ugy Vichyben, mint Berlinben hangoztatják, hogy a várható fejleményekért Roosevelt terhel a felelősség. Franciaországot megtámadták, fegyverének becsülete megköveteli a védekezést, Amerika viszont „a szövetséges nemzetek ellen irányuló támadásnak” minősíti azt, hogy Franciaország fegyvert fog gyarmatbirodalma védelmére. Washington még ennél a kétségtelenül igaztalan és fenyegetést tartalmazó kijelentésnél is messzebb ment akkor, amikor Hull kijelentette, hogy az USA hadserege közbe fog lépni, ha ezt szükségesnek látja, Franciaország két atlantióceáni gyarmata, Martinique és Dakar ellen.

Az amerikai fenyegető jegyzékre adott francia válasz csütörtökön megérkezett Washingtonba és azt — mint amerikai részről közlik — beható tanulmányozás tárgyává tették, nem valószínű azonban, hogy megválaszolják.

A Madagaskár elleni támadás a háború további kiterjedésével fenyeget. Madagaskár környékén több sziget van az angol sajtó — köztük a Times — valószínűnek tartja, hogy „Délafrika védelmében” ezek a szigeteket is megszállják az angolok. Portugália a maga részéről a Madagaskárral szomszédos Mozambique gyarmatát félti. Semleges forrásokból érkező jelentések nem tartják kizártnak, hogy a japán hadiflotta harcra készen áll a Madagaskár előtti vizeken cirkáló hadiflotta és kiterjeszti hadműveletét az Afrika előtti vizekre is.

Madagaskáron hősi ellenállást fejt ki a francia hadsereg, az ellenség azonban háromszoros túlerőt képvisel. Ennek tulajdonítható, hogy a franciák, miután előzőleg visszaverték az

ellenséget, a második rohamra feladták Diego Suarezt és hátsóbb állásokba vonultak vissza.

JAPÁN

nagyobb csapatai a burmai úton előnyomulva már Jünan kínai tartományban üldözik az ellenséget. Csangkaisek sürgősen csapaterősítéseket küldött a kínaiaknak, akik visszavonulnak a japán nyomás előtt.

Az angolszás szövetségesek attól tartanak, hogy Japán most nagy erővel veti magát a szövetségeseitől elszigetelt és hadianyaghiányban szenvedő Kinára és kikényszeríti a végső döntést. Amerikai jelentések sze-

rint Kinának sem repülőgépe, sem harcikocsija nincs megfelelő mennyiségben. Az optimizmusra hajlamos angolszások is sötétben látják Kína sorsának jövő alakulását, ha Japán nagy erővel folytatja a támadást.

A Bud. Tud. bázeli jelentése szerint a Basler Nachrichten című svájci lap közli a Vörös Csillag nevű szovjet katonai lap cikkét. Ebben egy szovjet tábornok azt írja, hogy a németek eddig nem ismert új fegyvert használnak a keleti arcvonalon. A fegyver egy 275 milliméteres mészárgyű. A lövedékeinek ugyanolyan hatása van, mint a légibombáknak: a célhoz érve robban.

Német hadijelentés

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy a keleti arcvonal nagy területén nyugalom van, csupán az arcvonal északi részén folynak helyijellegű de heves harcok.

A Lappföldön és a murmanszki arcvonalon a német ellentámadások eredményeképpen kedvezően alakul a helyzet. Az ellenség helyi támadásait visszaverték a német és finn csapatok.

A német légierők ismét hevesen bombázták Szebasztopol célpontjait és találatokat értek el repülőtereken, valamint kikötői berendezésekben. Északafrikában a német légierők eredményesen támadtak ellenséges gépjárműoszlopokat.

Málta ellen eredményes légitámadások folytak.

Az Anglia körüli vizeken a német légierők elsüllyesztettek egy 2.500 tonnás brit szállítóhajót és egy űrszádót.

A német buvárhajók újabb nagy sikereket értek el az ellenség ellátási hajózása elleni harcban az Egyesült Államok keleti partjai előtt és a Karibi tengeren. A német tengeralattjárók itt újabb 22 ellenséges hajót süllyesztettek el 138.000 tonna vízkiszorítással és megrongáltak 17.000 tonnát kitevő két további hajót.

A német légierők eredményesen bombázták Dowert és Anglia déli partvidékét, az angolok Délnémetországra dobtak bombákat.

A madagaszkári harcok

Amsterdam, május 7.

(NTI) A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill angol miniszterelnök kijelentette, hogy Madagaskár francia védői visszaverték a brit hadsereg első támadását, szerdán este azonban Sturges vezérőrnagy csapatai újabb támadást intéztek a franciák ellen, akiket kivettek állásaikból, a parancsnokokat foglyul ejtették, Diego Suarezt pedig elfoglalták.

A brit hírszolgálat másik jelentése szerint az angolok elfoglalták a Diego Suarez közelében fekvő Antsirane várost is.

Illetékes francia helyen kijelentették csütörtökön, hogy Diego Suarezrel megszakadt minden közvetlen összeköttetés, Tananariviból, Madagaskár fővárosából pedig azt jelentik, hogy Diego Suarezt kiürítették a franciák és új állásokba vonultak vissza.

Leningrádot kiürítették

Bern, május 7.

A Stefani iroda jelentése szerint az angol és amerikai hírgyűnkészek úgy értesülnek, hogy a Szovjet Leningrádból teljesen eltávolította a polgári lakosságot és a városban csupán a helyőrség tagjai és a hadüzemekben alkalmazott polgári munkások maradtak.

Ara 10 fillér

Ellenséges

gyűlölködő, a bolsevizmus szabadkőműves ség és zsidóság bakan csa alá züllött, vesztünkre törő világgal állt szemben a magyar ellenforradalmárok ma roknai csoportja, amikor 23 évvel ezelőtt, május 7-én egy elárvult, megtaposott, keresztrefeszített nemzet jövőjének szent hitével, a szentek és hősök elszántságával felhúzták a magyar nemzet lobogót a szegedi mars-téri laktanyára, néhány száz elszánt magyar katonával kiverték a hatalom bitorlót, a magyar nép hőhérait, Szegedről és utnak indították a magyar nemzeti forradalmat, amely rövid hetek alatt megszállította ezt a sokat szenvedett népet, attól a nemzetközi gyűllelész szencsevadász-hadtól, amely az elvesztett háború borzalmas csapásától földresujtott magyar pillanatnyi aléltóságát kihasználva bankansa alá gyűrte az országot.

Azóta a diadalmas nemzeti eszme nemcsak Magyarországon, hanem az egész újjászülető Európában lerázta magáról a vörösplutokrata-liberális áldemokrácia igáját és újjáéledt a magáralálás jövővivésében. Sok mindent adunk mi magyarok a világnak, ez is a mi ajándékunk: Mi, maroknyi magyar nép mutattuk meg elsőnek a világnak, hogy van ut a felemelkedésre, csak hinni kell a feltámadásban és Szeged volt a nemzeti gondolat első európai támaszpontja.

A hadbanálló Magyarország most újra azok ellen a sötét hatalmak ellen harcol nagy szövetségesei oldalán, akik felett 23 évvel ezelőtt a nacionalizmus első európai diadalát aratta. Elő volt a harcban és a győzelemben akkor is, ott van most is, hogy minden eddiginél magasabbra emelje a nemzeti gondolat győzelmének diadalmas zászlaját.

ARENA MOZI

CSÜTÖRTÖK—HÉTFŐ

Magyar sors, magyar élet, magyar problémák a társaság legújabb magyar filmnek.

Dr. Kovács István

Főszerebben:

PÁGER ANTAL, SIMOR ERZSI, TÓTH JULIA, RAJNAI GÁBOR, VASZARY PIRI

Pótműsor: magyar és olasz híradó

AZ USA FELSZABADITOTTA SVÁJC, SVÉDORSZÁG, SPANYOLORSZÁG ÉS PORTUGÁLIA KÖVETELÉSEIT

A Német Távirati Iroda washingtoni jelentése szerint az USA-ban befagyasztott összesen 7.4 milliárd dollár értékű külföldi követelésből

Svájc, Svédország, Spanyolország és Portugália 2 millió dollárnyi követelését felszabadították. Ezt az összeget az USA és az említett négy semleges ország közötti forgalom céljaira használják fel. Ez országok kormányai, részvénytársaságai és magánszemélyei mostantól kezdve különleges engedély nélkül is rendelkezhetnek követeléseikkel.

UJABB JAPÁN SIKEREK MINDANAO SZIGETÉN

Tokió, május 7.

A Domei hírközlő iroda jelenti, hogy a Mindanao szigetén támadó japán csapatok elfoglalták Tampalan és Bubung városokat.

ELSÜLLYEDT EGY BRIT TORPEDÓROMBOLO

Amsterdam, május 7.

Az angol hírszolgálat hivatalos jelentést közöl, amely szerint a Jágur angol torpedóromboló elsüllyedt.

A francia sajtó a Madagaszkár elleni támadás megtorlását követeli**Franciaország elég erős ahhoz, hogy bosszút álljon**

Párizs, május 7.

A francia sajtó továbbra is nagy terjedelemben foglalkozik a Madagaszkár elleni támadással és követeli, hogy a francia haderő torolja meg az angolokon ezt a támadást.

A párizsi lapok azt írják, hogy Franciaországnak nincs joga arra, hogy továbbra is nagyhatalomnak tekintse magát, ha nem ad méltó választ erre a minősíthetetlen angol támadásra. Hangoztatják, hogy Franciaországnak van erős flottája, van elegendő repülőgépe és érintetlen gyarmati hadserege. Sokszázezer ifjú francia alig várja az órát, hogy bosszút állhasson a brit kalózkodón.

Rámutatnak arra a francia lapok, hogy Franciaországnak érdekei megvédésére együtt kell működnie az Európa és Ázsia ujjáépítésére szövetkezett hatalmakkal.

Vezércikkében foglalkozik a francia gyarmat elleni támadással a német és japán sajtó is. A német külügyminisztériumhoz közelálló Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz egyebek között azt írja, hogy az angolszász hatalmak mindig azt a nézetet vallották, hogy egyetlen alkalmat sem szabad elszalasztaniok, ha zsákmányszerzésre lehetőség nyílik. Az sem első eset, hogy az angolszászok olyan ország jait orozzák el, amely azelőtt a szövetségeseik

volt és érettük vértett el. Nem kétséges, hogy Madagaszkár élelmiszerekben és nyersanyagokban való gazdagsága a magyarázata az angol lépésnek azon kívül, hogy szükségük van hajójavitó támaszpontokra, miután keletázsiai támaszpontjaikat elvesztették.

A Tokio Nisi Nisi megállapítja, hogy az angolszászok támadását nem lehet kimagyarázni, erre a támadásra nincs mentség. A lap véleménye szerint az angolok a következő három okból támadták meg Madagaszkárt:

1. Madagaszkárt közbeeső támaszponttá akarják kiépíteni India, Irán és Irák felé.
2. Délafrika védelmére itt akarnak támaszpontot létesíteni és
3. ilyen könnyűnek ígérkező sikerekkel akarják lecsillapítani a már nagyon is nyugtalan angol közvéleményt.

Ezzel szemben a Joimuri Simbun úgy látja, hogy az angolok azért szállják meg Madagaszkárt, hogy visszavonulási támaszpontot létesítsenek arra az esetre, ha Indiát is elveszíteneik.

Súlyos angol veszteségek Madagaszkáron**23 hadihajóból álló brit flotta cirkál a francia gyarmat vizein**

Vichy, május 7.

Madagaszkár francia főköormányzója kormányához intézett táviratában közli, hogy annak a helynek a közelében, ahol a britek partraszálltak Madagaszkáron 23 egységből álló brit hadiflotta cirkál. Az angol légitámadások fokozódnak. A franciák minden rendelkezésre álló

légierőt harcra vetettek és hősiességgel küzdenek, a helyzet azonban kritikus.

A brit hadügyi és tengerészeti minisztérium jelentése szerint Madagaszkár északi részén heves harcok folynak, a franciák szilárd ellenállást tanúsítanak. A jelentés szerint az angolok súlyos veszteségeket szenvedtek.

Légicsata a La Manche felett

Berlin, május 7.

A Német Távirati Iroda közli, hogy nagyobb angol bombázó kötelék nagyszámu vadászgép kíséretében támadást kísérelt meg a francia partok ellen. A német vadászok elébe repültek a brit légitámadók és harckényszerítették az ellenséget, mielőtt az még elérhette volna a francia partokat. Heves légi harc fejlődött ki és a németek egészen Anglia fölé üzték vissza az ellenséget. A légi harcokban 5 angol gép megsemmisült, német veszteség nem volt.

A Német Távirati Iroda közlése szerint német repülőgépek tegnap délután és mára virradóra nagykiterjedésű felderítést végeztek az Anglia körüli tengerrészen és a szigetország felett. A német gépek értékes felderítő anyaggal tértek vissza.

Brit repülőgépek csütörtökre virradóra terv-

szerűtlen, zavaró támadásokat intéztek Németország déli és délnyugati területei ellen. Egy kisebb városban és községekben kárt okoztak a bombák. Az eddigi jelentések szerint négy brit gépet lelőtt a légvédelem.

Laktanyákat és dokkokat bombáztak a tengely légierői Alexandriában

Róma, május 7.

A Stefani iroda tudósítója beszélgetést folytatott azokkal az olasz pilótákkal, akik német bajtársaikkal bombázták Alexandria egyiptomi brit támaszpontot. A pilóták elmondották, hogy sűrű ködben végrehajtott hosszú repülés után

NEMZETI MOZI

TELEFON 158.

CSÜTÖRTÖK—VASÁRNAP

Az idény legakutálisabb filmje

Buvárhajók nyugatra!

Főszerebben:

HERBERT WILK. JOSEF SIEBER. HEINZ ENGELMANN JOACHIM BRENNER. ILSE WERNER. CARSTA LOCK

Pótműsor: első hetes UFA és magyar híradó

a hajnali órákban érték el Alexandriát. A németek a támaszpont nyugati, az olaszok pedig a keleti részét bombázták. A léghárító ágyuk heves tüzelésbe kezdtek, ez azonban nem gátolta meg a támadásokat abban, hogy pontosan dobják le bombáikat. A német zuhanóbombázók dokkokban és kaszárnyákban, az olaszok egyéb katonai célpontokban és erődökben értek el pontos találatokat. A légitámadás másfélórán át tartott.

Fontos fejleményeket várnak Indiában

A Német Távirati Iroda közli, hogy Allahabadban még folyik a nemzeti kongresszus egyes bizottságainak ülésezése és Gandhi határozati javaslatát tárgyalja. Indiában fontos fejleményeket várnak.

„A német hajóhad komoly és sötét veszélyt jelent a szövetségesek számára”

Newyork, május 7.

A Times c. newyorki lap foglalkozik a tengeri háborúval és megállapítja, hogy Németországnak buvárhajó flottáján kívül olyan hadiflottája van, amely eredményesen veheti fel a harcot a szövetségesekkel. A német hajók nem nagyok, de kitűnően megépített modern ütőképes egységek, amelyek jelentős tényezőként lépnek fel. A németeknek módjukban van mindenkor kezükben tartani a kezdeményezést.

A lap megállapítja, hogy a németeknek haditaktikájukkal, sikerült arra kényszeríteni az angolszászokat, hogy hadiflottájukat szétszórják a világtengereken. Az angolszász hajókra rengeteg feladat vár. Küzdeniök kell a tengely buvárhajói ellen, ellenőrizniök kell valamennyi tengeri utat, kísérniök kell a hajókaravánokat, végül örködniök kell azon rengeteg buvárhely felett az északi norvég partoktól a spanyol-francia határig, ahonnan a német egységek mindenkor támadásba ledülhetnek. A lap azzal fejezi be fejtegetéseit, hogy a német hadiflotta komoly és sötét veszélyt jelent a szövetségesek számára.

Corregidornál elsüllyedt 3 amerikai aknakereső és 2 ágyunaszád

Amsterdam, május 7.

Az angol hírszolgálat washingtoni különjelentése közli, hogy az amerikai tengerügyi hivatal jelentése szerint Corregidornál elsüllyesztettek a japánok két amerikai ágyunaszádot és 3 aknakereső hajót.

Az USA haditengerészeti hivatala közli, hogy Amerika keleti partjai előtt ellenséges tengeralattjárók újabb három szállítógőzöst süllyesztettek el.

A GÖRÖG SAJTÓ ATHÉN ÉS PIRHEUS BOMBÁZÁSÁRÓL

Athén, május 7.

A görög sajtó nagy cikkeiben foglalkozik az angol légihaderőnek Athén és Pirheus ellen intézett támadásával és azt írja, hogy ez olyan gonosztett, amelyet a görög nép nem tud elfelejteni. Görögország abban a tudatban vállalta a háborút, hogy saját érdekeit védi, most már azonban tudja, hogy csak eszköz volt Anglia kezében. És az angolok most azkkal hálálják meg az érték ontott görög vért, hogy védtelen görög polgári lakosságot bombáznak.

21.267 repülőgépet veszett eddig a Szovjet

Dowert bombázták a németek

A Német Távirati Iroda illetékes katonai helyről szerzett értesülését közli, mely szerint a Szovjet a háború kitörése óta április közepéig 21.267 repülőgépet veszített.

Német légiereők tegnap Dowert és egy Dowertől délkeletre eső vasuti pályaudvart bombáztak. A bombák nagy pusztításokat okoztak a pályaudvari berendezésekben és felszakították a pályatestet.

Dower hadikikötőjét nagyarányú német támadás érte.

Az anglia körüli vizeken a német légiereők elsüllyesztettek egy 2.500 tonnás gőzöst és egy 1.000 tonnás órhajót.

Angol repülőgépek csütörtökre virradóra bombákat dobtak a dán Jüttlandra.

Franciaellenes intézkedések Amerikában

Amsterdam, május 7. Az amerikai kormány elrendelte, hogy a francia kábel- és táviróársaság köteles összes

amerikai fiókjainak működését beszüntetni. Természetesen a kábel- és táviró forgalom beszüntetésére is vonatkozik a rendelet.

Japán előnyomulás Kinában

Amsterdam, május 7. A newyorki rádió közli, hogy a Burmából előnyomuló japán csapatok körülkerítették Van-

kieng kínai várost, amely a határon fekszik és északnyugati irányban nyomulnak előre Kinában.

Vinogradov ankarai szovjet nagykövet Kujbisevbe utazott

Ankara, május 7. Megnemerősített hírek szerint Vinogradov ankarai szovjet nagykövet Kujbisevbe utazott. A hír feltűnést kelt.

mok közösen biztosítsák a hajóforgalmat. Hír szerint karavánrendszer bevezetését tervezik.

CORREGIDORT TELJESEN MEGSZÁLLTÁK A JAPÁNOK

KARAVÁNOKAT SZERVEZNEK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ÉS DÉLAMERIKA KÖZÖTTI HAJÓFORGALOM BIZTOSÍTÁSÁRA
Amsterdam, május 7.

Washingtonban tárgyalások folynak annak érdekében, hogy az USA és a délamerikai álla-

Tokió, május 7. A császári főhadiszállás közli, hogy a japán csapatok csütörtök reggel 8 óráig teljesen megszállták Corregidort és a manillai öbölben lévő többi szigeterődöt.

Nagy érdeklődés előzi meg a zombori gimnázisták Diákkaptárának műsoros előadását

Mint már jelentettük, a zombori gimnázisták Diákkaptár egyesülete május 13-án, szerdán este 8 órai kezdettel nagyszabású műsoros estet rendez a Városi Színházban.

Az est műsorát még mindig nem hozták nyilvánosságra a diákok, akik a kellemes meglepetések egész sorát tartogatják a közönség számára.

Az előadás iránt megnyilvánuló nagy ér-

deklődésből arra lehet következtetni, hogy a diákok műsoros estjének rekordközönsége lesz. Az est tiszta jövedelmét a szegénysorsú diákok felségélyezésére fordítják.

A Diákkaptár egyesületben lázas munka folyik annak érdekében, hogy a közönségnek minél magasabbszintű, minél tökéletesebb előadással bizonyítsák be tudásukat.

A zombori Jótékony Magyar Nőegylet új vezetősége

A zombori Jótékony Magyar Nőegylet folyó hó 4-én tartott közgyűlésén az alábbi választmányt választotta: vitéz Barlay Jánosné, Bernhard Jánosné, Csávosi Gyuláné, Czjgur Gézané, Falcione Sándorné, dr. Gál Imréné, Harmuth Józsefné, özv. Hetteszheimer Henrikné, dr. Holzschuh Jakabné, Ivánkovicz Márta, Jankovicz Gézané, dr. Kuczi Jánosné, Magassy Antalné, özv. Mayer Oszkárné, Margalits Bella, Markovics Ferencné, dr. Müller Jánosné, Piller Istvánné, Pintinger Ferencné, Rumbach Dezsőné, dr. Sárdy Jánosné, dr. Scheib Károlyné, Szabó Lászlóné, Sztrilics Sándorné, Szuppek Gyuláné, dr. Tóth Józsefné, Wallent Sándorné, dr. Würtz Mihályné, özv. Zomborcsevics Györgyné és Zwirsitz Károlyné.

Kinevezések és áthelyezések

Az igazságügyi miniszter dr. Boldog Lajos törvényszéki bírót a zombori törvényszékhez áthelyezte. A kormányzó az igaz-

ságügyminiszter előterjesztésére dr. Veszelovszky Dezsőt a szegedi táblához bírót, Koleszár Pétert Ujvidékre járásbíróvá, dr. Szirányi Lászlót pedig Zomborba ügyészé kinevezte. — A pénzügyminiszter Nityin Ivánt a zombori pénzügyigazgatóságához könyvszakértővé, Horák Lajost és Deák Károlyt állampénztári tanácsossá, Kott Józsefet állampénztári főtitkárrá, Szabó Eleket műszaki tanácsossá, Horváth Mátyást segédmérnöké, Schulz Józsefet cukorgyári főellnökké, dr. Offenberger Ferencet pénzügyi tanácsossá, lemhenyi Zsigmond Aladárt földadónyilvántartási biztossá, Gerdec Zlatibort pénzügyi segédtitkárrá, Vukovicz Ivánt pénzügyi fogalmazóvá, Ilics Dusánt, Raposa Lajost és Marinkov Borivojt pénzügyi fogalmazóvá kinevezte. A pénzügyminiszter dr. Bánk József barcsi ügyvédjelöltet a zentai, dr. Dékány Ernő szegedi ügyvédjelöltet a zombori adóhivatalhoz ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó gyakornokká kinevezte. — Az igazságügyminiszter dr. Hoffmann Jenőt és dr. Offenberger Lászlót a szegedi kir. ítélőtábla területére bírósági joggyakornokká kinevezte.

HIRDETÉSEKET

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

Érdekes apróságok

Amikor II. Ágoston szász király Raffael híres Sixtinai Madonnáját megvásárolta a drezdai képtár számára, az akkori szakértők a kis Jézus arckifejezését tulságosan közönségesnek tartották. Edmond de Goncourt francia író Raffaelt nyárspolgárnak nevezte, a spanyol Velasques nemtetszését fejezte ki Raffael művei fölött, Manet pedig, a leghíresebb francia festőművészek egyike kijelentette, hogy Raffael mindegyik képétől tengeri betegséget kap.

A világ legrégebb ismert törvénygyűjteményét Hammurabi babiloni király állította össze. A mintegy 4000 éves törvénygyűjtemény 283, sokszor még ma is modernül ható paragrafusból áll: a gyermekrablást például halállal bünteti és a nőket is jogi személyeknek nyilvánítja.

Negyven évvel ezelőtt a „Touring-Club de France” egyik kiadványa a gépkocsivezetőket a következő jóakaratu tanáccsal látta el: „Ha szembejövő kocsival találkozol, tétovázás nélkül egyenesen hajts neki, mivel a vezető kocsid rendkívüli mozgékonyágát, valószínűleg nem ismeri, egész bizonyosan a lehető leggyorsabban ki fog térni előled.”

Az asztalterítőül használatos „damszt” neve a szíriai Damaszkusz nevét viseli. A „muszlin” neve a hasonlóképpen előázslai „Mossul” városra utal. A közelkelet textilneműi már az ókorban is nagy tekintélynek örvendtek, az említett két név azonban a középkorban honosodott meg Franciaországban és onnan került hozzánk.

A világ legsúlyosabb ércpénze a 17. században Svédországban volt „forgalomban”. A tiz tallér értékű rézpénz átmérője 82 centiméter, súlya pedig 22 kilogramm volt.

Satringia indiai város majdnem kizárólag budhista szentélyekből áll. Az aránylag jelentéktelen városnak nem kevesebb, mint 863 temploma van.

A csehországi Roth-Kosteletz város egyik háza a gerendázat kivételével csupa parafadugóból készült. Az 1925 és 1930. között épült háromszobás ház elkészítéséhez több, mint egy millió parafadugót használtak fel.

Amerika a magán-detektívek eldorádjója. Csupán Washingtonban is hatezer magán-detektív működik.

A közkeletű felfogással ellentétben a magas homlok távolról sem okos fő jele. A koponyaalkatból annál kevésbé lehet a szellemi képességekre következtetni, mivel sok esetben gyermekkori betegségek vagy balesetek is módosíthatják. Alacsonyhomlokú emberek közül is gyakran kerültek ki nagy gondolkodók. Az intelligenciát nem a koponya, hanem az agy alakja határozza meg.

A világ állami kézen lévő aranykészletei

(MN) A »Journal de Geneve» amerikai kábeljelentést közöl, mely szerint a »United States Federal Reserve System» megállapította, hogy még 55 ország rendelkezik állami tulajdonban lévő aranytartálékokkal. A jelentés az Egyesült Államok aranykészleteit 1942 február végén 22.705 millió dollárban jelöli meg. Nagy-Britannia aranytartálékának értéke már az egy millió dollárt sem haladja meg, még Brit-India még mindig 274, Svédország pedig 225 millió dollár értékű aranytartálék följött rendelkezik.

A jelentés ezuttal kiterjeszkedik a világ januári aranytermelésére is és Dél-Afrika aranytermelésé, 42, az Egyesült-Államok és Kanada aranytermelését pedig egyenként 14 millió dollárra becsüli. A többi aranytermelő ország, többek között Oroszország, már hosszabb ideje nem közöl aranytermelési statisztikát.

Szórol-Szóra

DÉLVIDÉK

„Most lettem férfi...”

(Válasz egy honvéd levelére.)

Bajtárs!

Megkaptuk leveledet. Már-már azt hittük, hogy fiatal életedet a Haza magának követelte. S most szüksévu leveledből nem a megmaradt, hanem a halhatatlan, diadalmas élet szól felénk. Néhány sorod annyira szép, hogy sokaknak el kell olvasniok. Ezért idézzük: — Itt találtam meg önmagamat. Most lettem férfi, most lettem hívő és igazán magyar!... Rövid, katonás szavak ezek, de súlyosak és beszédesek. Mert Te azon a gyűrött tábori lapon az örök magyarság lelkét fejeztél ki. Ismernünk Téged. Tudjuk, itt-honi őrhelyeden korántsem kellett annyi nehézséggel szembeszállnod, mint ott, távol a hazától, S ime, teljesítetted a kötelességedet. Mesz sze idegenbe kellett távoznod, hogy megtaláld életed igazi értelmét. Igen, hiszen azt mondtad: „Most lettem férfi!” A Te szavadon keresztül így harsogják ezt az elmúlt századok. Mióta Európa és Ázsia választóvonaláról elindultak őseink, mindig ugyanaz volt a mi férfieszményünk. A harcos magyar: a katona. Zrinyi szerint is: „Arany a tűzben, kormányos szelvényben, vitéz veszedelemben eszmérszik meg.” A magyar férfi most is csak a csatatereken érik és nemesedik igazán férfivá: harcban, önfeláldozó vitézi tusában. Most lettél hívő? Igen: harci motorok dübörgése, lövések zaja közepette gyakran elővillan az Isten arca. Ha a pengék igaz ügyért vívnak, az isteni arc mutatja a győzelem felé huzódó utat. A magyar katona harca egy kissé mindig kereszties hadjárat volt: alattomos szándék, becstelen cél sohasem mocskolta be kardját. Lehet-e más a Krisztus ügyéért harcoló katona, mint hívő? Látja a Krisztustól elkorlácsolt ezrek nyomorát, megdöbbenő testi és lelki tespedtségét. + csoda-e hát, ha közelebb kerül Krisztushoz? Azt írod végül: most lettél magyar. Valóban: hol mutatható meg gyakorlati hazaszeretetünket, önfeláldozó magyarságunkat, ha nem a harc mezején? Csak ott igazolhatjuk érzéseinket, szavainkat, ahol a legnagyobbat is feláldozzuk, ha kell, az életünket. Ha mi a hazatérők mellén megpillantjuk a kinttetteket, nemcsak a vitézség, bátorság jelét látjuk azokban, hanem a teljes magyarság elismerését is. Bajtárs! Köszönjük Neked és társaidnak ezeket a tartalmas szavakat. Fejetelek fölött láthatatlanul mindig Zrinyi Miklós halhatatlan szelleme fényeskedik. Hálánk jeléül az ő szavait küldjük Felétek. Zrinyi ezt üzeni a nagy magyar ügyért harcolóknak: „Míg az nap meg nem áll, míg az magyar nemzet karddal oltalmazza az keresztény hitet, Élni fog nevetek!...”

Magyar szeretettel, bajtársi hűséggel köszöntenek:

az itthonmaradottak.
(Katona Ujság)

STADLER AURÉL:

Májusi kép

A faluvégen gyűltek egybe
A fáradtarcu kapzsi vénnek,
Künn a réten meg zugott egyre,
Harsogva az ifju ének.

Ifjak áldoztak új erővel,
Életörömmel, bő torokkal.
Aggok törődtek földdel, pénzzel,
Már jóllaktak a mámorokkal.

Tüzelf a május és enyelgett
Fénybe fakadó friss rügyekkel,
Az öregek a földre néztek,
Napot kerültek hunyt szemekkel

Az ifjuság magasba bámult,
A dal az „életnek” dalolták,
Aggok mögött a „mult” bezárult
S lategetett egy másik ország.

A MURMANSZKVASUT - HADIFOGLYOK TEMETŐJE

A német és finn hivatalos jelentésekben sokat szerepel, a Murmanszkvasut, a Leningrádot illetve Moszkvát az egyetlen jégmentes orosz északkeurópai kikötővel összekötő vasutvonal. A vasutvonalat számos repülőátadás érte már, sok helyen megszakadt a forgalom raita. A szovjet mindent megtesz, hogy ezt az „életteret” nyitva tartsa, mert Angliából és Amerikából így kaphatja meg az igért segítséget egy részét.

A vasut végpontja a Barenz-tenger partján fekvő Murmanszk. 1915-ben csak 80 lakos volt, ma már 140.000 ember — többnyire deportált politikai fogoly — lakják. Hogy ilyen távol északon a tenger nem fagy be, az a meleg Golf-áramlatnak köszönhető. Ez a meleg tengeráramlat okozza, hogy Anglia és Norvégia klímája sokkal melegebb, mint földrajzi helyzetének megfelelően. A mexikói öbölben felmelegedő víztömegek állandó áramlása nem engedi, hogy Északkeurópában, Kola-félsziget partjai mellett a tenger befagyjon.

A VILÁGHÁBORU FEHÉR POKLA

Amikor az első világháború kitört, a hatalmas cári birodalomnak is életfontosságú kérdése volt az északi jégmentes partok kikötőinek nyitvatartása. Ez a probléma már akkor is több, mint 15 esztendei fennállott. Witte gróf orosz államférfiu már 1899-ben felismerte az északnyugati kijáró fontosságát, de a vasut jellegzetes orosz nemtörődömséggel a világháború kitörésekor csupán Petrosawodskig ért. Oroszország akkori szövetségesei, a franciák és angolok, tekintélyes tőkével járultak hozzá a vasutépítéshez és az ellenséges hatalmak Németország és Ausztria-Magyarország szállították a munkaeszközöket: hadifoglyok alakjában. 1915-16-ban több, mint 70.000 hadifogoly dolgozott ezen a hatalmas munkán. A hadifoglyok mellett fegyvercek, kínai kulik és politikai foglyok robotoltak a hideg sarki zónában. A hirhedt orosz szerveztlenség miatt a foglyok silány élelmezése rettentő sok emberáldozatot követelt. Még barakkokat sem építettek a foglyok részére, és ezek földalatti odúkban voltak kénytelenek lakni. Már 1916 októberében több, mint 25.000 hadifogoly pusztult el és 32.000 a vitaminhányvos élelmezés miatt olyan súlyos állapotban volt, hogy legtöbbje később ennek is elpusztult. Főleg a „C” vitaminhányvóból fejlődő skorbut dübörgött a foglyok között. De a tödővész és ragályos betegségek is ezerszámra szedték áldozataikat.

Akit a Murmanszkvasut építésére vezényeltek, annak szinte kimondták a halálos ítéletét. A hadifoglyok ezt a vidéket, ahol közel 60.000 bajtársuk alussza örök álmát a „fehér pokolnak” nevezték.

SZIKLASIVATAGOKON. MOCSARAKON ÁT...

A Murmanszkvasut három szektorra oszlik. Az első a világháború kitörésekor már kész volt: hossza kb. 400 kilométer. A második és a harmadik szakaszt hadifoglyokkal építették éjjel-nappal, a hosszú sarki nyári napokon 20 óras munkaidővel. A második Kemig, a Fehér Tengeri kikötőig terjedt és 780 kilométer hosszú volt. A harmadik szakasz az 1915-ben alapított Murmanszk kikötőig terjedt (280 km.). Az egész Murmanszkvasut tehát 1460 km. hosszú. Utja végtelen erdőkn, havas sziklasíkságokon és sok helyen mély mocsarakon keresztül vezet egyenesen északnak. Ezek a mocsarak súlyos akadályokat képeztek, mert csak nyáron tudtak a szerencsétlen hadifoglyok, — órákig vízben állva, — ezeken a részeken dolgozni. Egy helyen a vasut 160 kilométer hosszú szakasza facölöpökön épült. Az építést katonai felügyelet alatt végezték. A parancsnok Rennekampf utász ezredes, a híres Rennekampf tábornoknak. Hindenburg megvert ellenfelének testvére. Tőle tudjuk, hogy a vasut már az első építéskor kétvágányú volt. A bolsevisták ugyanis azt állították, hogy a második vágányt ők építették.

KÖZBELÉP A SVÉD VOROSKERESZT

A Murmanszkvasutnál nemzetközileg ismert ellenes alkalmazott hadifoglyok ügye persze eljutott az illetékes központi hatalmak vezető köreinek fülébe is. Főként Németország lépett fel rendkívül erővel és azzal fenyegetőzött, hogy az összes német fogságban lévő orosz tiszteket agyonlövöli, ha a hadifoglyokat nem bocsátják vissza a rendes fogolytáborokba. Az oroszok csak jó idő múlva kezdték visszaszállítani a foglyokat, főleg a svéd vörös kereszt erővel és hatásos közbelépésére.

A vasut végül mégis elkészült és a bolsevisták állítólag a vasut egy részét villamosították is. Hasonló óriási munkával építették később a bolsevisták a Sztalin-csatornát. Építése politikai foglyok segítségével történt és szintén sok tízezer áldozatot követelt. Erről a sok ezer halotról természetesen nem készített statisztikát a statisztikakedvelő szovjet.

Hogy a szovjet alatt Oroszország északnyugati csúcsa olyan fontossá vált azt főleg az ott található vastag nyersanyagok egész sorának köszönheti. A nyersanyagok között a legfontosabb a bauxit. Kandalaszkánál, a Fehér-tenger partján, a vörösök hatalmas alumíniumgyárat építettek. A telep a most finn megszá-

lott területen fekvő bányák ércét dolgozta le. Itt évente 20.000 tonna alumíniumot termeltek. A gyár ma már legnagyobb részben romokban hever, valószínűleg nem is termel már többet. És a szovjet a Leningrád közelében lévő bauxitbányákat képtelen kitermelni a német megszállás miatt. Ezzel magyarázható a szovjet egyre sürgetőbb segélykiáltása alumínium után. Mivel a Dienpropetrowskban a tengelyhatalmak csapatai vannak és a bolsevisták nem kaphnak többé áramot a Donecmedencében fekvő gyáraikban, a repülőgépgyártáshoz annvira szükséges alumínium csak igen kis mennyiségben áll rendelkezésükre. Az Uralban felállított gyárak még egyelőre nem termelnek annyi alumíniumot, hogy a nagy szükségletet kielégítsék.

De nemcsak a hadiipar szempontjából annvira fontos bauxit akad a zord északon. Nikkelt, ónt, ólomot, ezüstöt és foszfátot találtak itt a geológusok. Ezeket a nyersanyagokat azonban csak részben aknázták még ki, mert legtöbbjüket csak nemrég fedezték fel. Aki ismeri a szoviet nyersanyagpropagandáját tudja, hogy az orosz adatokat nem kell túlságosan komolyan venni, mert nagy részük tulság.

Egy elsüllyedt déltengeri paradicsom

(MN) 1906 májusának elején az Észak-Ausztrália és Uj-Guinea között fekvő Morell-sziget előtt könnyű angol cirkáló vetett horgonyt és legénysége a paradicsomi szigeten kitézte az angol lobogót. Az angol és amerikai cukorültetvényesek örömmel üdvözölték az annexiót, az angol fennhatóság alatt japán és más színes munkásaik korlátlan kizsákmányolását most már az angol világhatalom égisze alatt folytathatták. 16 angol rendőr gondoskodott arról, hogy a neveltséges bérért dolgozó munkások a cukortársaság minden követelését teljesítsék és minden ellenszegülésre különösebb törvénykezési formások nélkül kötéj általi halál volt a válasz.

1917 tavaszán a társaság Honoluluban székelő igazgatósága hat új cukorsajtót indított utnak a szigetre. A hajó azonban már hiába kereste a kis szigetet. Helyén messziről jégűkörmek látszó fehérszínű folt csillogott. Amint a hajó közelebb ért, meg kellett állnia: fehér hamu és valamilyen lyukacsos horzskőszerű massa akadályozta a továbbjutást. Most már világosság derült a rejtélyre: a szigetet bulya növényzetével, munkás rabszolgáival és fegyveres felügyelőivel együtt vulkanikus erede tő föld- és tengerrengés pusztította el.

Morell szigete, a cukorültetvényesek egykori paradicsoma és színes munkások pokla fölött ma hadihajók cirkálnak.

Szerelőből tölgyfalombos parancsnok

(MN) Abból az alkalomból, hogy Ihlefeld kapitány nevére alig egy hónap alatt ötször emlékezett meg a kiténtető elismerés hangján a német véderőfőparancsnokság hadijelentése, a német sajtó részletes áttekintésben ismerteti a több mint 100 légyigőzelmet elért repülőhős pályáját. Ihlefeld kapitány a polgári életben egyszerű la katosinasként kezdte és mint repülőszereelő került a hadsereg kötelékébe. Hosszu ideig csak a földről figyelhetette sóvárgó szemmel a levegőbe szökkenő büszke repmadarakat, kiténtő kérvényezésével azonban végül is sikerült magát pilótaképeszre vezényeltetni. A szerelő mint vadászrepülő tért vissza kötelékébe. Azóta a sikerek töretlen sora kíséri az egykori lakatosinas pályáját: a Condor légió egyik legeredményesebb hőse és híres műrepülő, hadnagy kinevezés, két alkalommal napi hét-hét légyigőzelem, végül pedig egy páratlan iramu győzelmsorozathoz a százas határ átlépése, mely előtte csak egy német repülőnek sikerült. Ihlefeld kapitány ma ugyanannak a repülőegységnek tölgyfalombos parancsnoka, amelyben azelőtt ismeretlen szerelőként szolgált.

„SZÁNTOK-VETEK AZ UGARON...”

Kilenc hold földön napraforgót termelnek a zombori diákok — Nótaszóval folyik a munka

Napbarnított, mosolygós, kerekkepű diák nyit be a szerkesztőségbe: a szántó-földről jött, amelyet hetek óta munkálnak csodálatos lelkesedéssel és földhöz való ragaszkodásuk meleg szeretetével. Feketélő, kidolgozott öklében poros diáksapkát szorongat, s amint szóra nyílik a szája, hangja azonnal betölti a cigarettafüstben uszó szerkesztőségi szobát:

— Holnap reggel kimegyünk a földre... Megkezdjük a vetést! Nagyszerű időnk lesz! Meghívjuk az urakat is.

A lázas munka egy pillanatra megszakad... A kerekkepű, mosolygós diák csillogó szemekkel áll az íróasztalok között: olyan öntudatos és olyan egészséges a nézése, hogy lehetetlen meg nem ígérni neki:

— Rendben van, barátom, köszönjük a meghívást... Mikor indulnak?

— Reggel korán.

— Ott leszünk.

És másnap reggel, mikor a narancsszínű nap egyik lábával fellép a föld peremére, elindulunk a zörgő kocsikon, ki a határba, a kilenc hold földre, amelyen a diákok munkálkodnak... Az utcák még csendesek a házak szinte hallható szuszogással bóbiskolnak a zöldbeborult fák alatt... Már a Thököly uton járunk, mire az arany színű nap sugar végigpásztazza az előttünk szaladó utat. Az országot két oldalán vidámszögletű vetéseket borzol a reggeli szél. Az utmenti fákon mintha százezernyi zöld madár tolászódna, vagy mintha nagy, zöldek, pihegő pillangók szálltak volna minden ágra-bógra és szinte szemlátomást nőző szárnyakkal képtelenek lennének odébbszállni: ottragadnak és csak lélegzenek boldogan...

Jó félórai dőcögés után kint vagyunk a határban, a kilenc hold földön. A barnás porhanyósra szántott föld végében kis tanya áll, az udvarán gazdasági gépek: ekék, boronák, fahengerek, kétsoros és négy soros ültetőgépek. Ezeket használják a diákok, kölcsön kapták a tanyáról. A lovakat és a kocsit, amelyen kijöttünk a katonaság kölcsönözte a munkához.

Kifogják a lovakat, lepakolnak a kocsiról. Van itt minden ami egy szántóvető embernek kell: elemózsiás tarisznyák, vízescorsók, ábrak a lovaknak, vödörök és nagy, pufók zsákokban vetőmag, műtrágya és kálisó, bogrács néhány kapa...

Megkezdődik a munka

Fürgén kihúzzák az ültetőgépeket, elébe fogják a lovakat... A diákok arcán ragyog az öröm és a napsugár. Mindenki meg meg van a beosztása: parancsszó nélkül lát mindenki dolgait. Egyik a zsákokat hordja a barázda közepére a másik szakértelemmel vizsgálja meg az ültetőgépeket, hogy esetleg akad-e valami, ami nincs rendben rajta. Megigazít egy-egy csavart, beállítja a magszórót, megtölti a garatot. Minden mozdulatukon meglátszik, hogy már nagy gyakorlatra tettek szert ebben a munkában.

— Mit vetnek a kilenc hold földbe? — Kérdezzük érdeklődéssel, mert ekkora darab földet még egy igazi földművesnek is elég megművelni és úgy gondolni, ahogyan a föld azt meg is kívánja. A diákoknak pedig nem segít senki:

maguk végezték a szántást, a boronálást, a hengereket, mindent, mindent, amíg elkészíthették a földet a vetésre.

Nevetve felel az egyik csupaszlábszárú vállas gyerek:

— Napraforgót! Olajos növényt. Erre van most a legnagyobb szükség!

— Mind a kilenc hold földbe napraforgót vetnek? És hol szerezték be az ehhez szükséges vetőmagot?

— A Futurától kaptuk ajándékba... A műtrágyát és a kálisót is a Futura adta.

Nem beszélgethetünk sokáig, mert a másik fiú már fogja a ló kantárszárát és elkiáltja magát:

— Gyerünk, Keszey, Isten segítségével! A vállas, csupaszlábu gyerek elkapja az ültetőgép kormányrudját, kinyitja a garat elzáróját, a hasító szemezőt belenyomja a puha földbe és kacagva rikkant társának:

— Indulj, Palkó, mert mindjárt este lesz, oszt le kell feküdni! A tányéricsa-mag pedig már nagyon is a földbekivánczol!

Elindulnak, a másik, a négy soros ültetőgép is nekifohászódik, azt is csak két diák igazítja: egyik a lovakat vezeti, a másik rágöribül a kormányrudra. Gyors, gyakorlott kézzel kinyitja a garat elzáróját, ő is lenyomja a hasító szemezőket... Tempós, de haladós lépéssel megindul a három ló a két ültetőgéppel és csakhamar eltűnik szemünk elől a hosszú földtábla lankás oldalán.

A többi diák várja a váltást, de azalatt is szorgalmasan dolgozik: abba a nagy ócska bográcsba, amelyet magukkal hoztak a kocsin, a pufók zsákokból műtrágyát és kálisót öntenek, összekeverik, majd öblös vászontarisznyákba merik és megindulnak az ültetőgépek után. Az összekevert műtrágyát és kálisót tempós karmozdulatokkal szórják szét az ültetőgép által húzott vékony barázdacsíkokba.

Lankadatlan vasszorgalom

Nemsokára jönnek vissza az ültetőgépek... A diákok dalolnak, a lovak vigan lépkednek: így nótaszóra még a mag is fürgébben bujik a föld puha ágyába.

Megtörténik a váltás is. Most a négy műtrágyahintó diák indul el a vetőgépekkel, emezek pedig a nyakukba akasztják a

műtrágyás tarisznyát és további szórják a fehér port a kicsiny, vetőgépvájta barázdákra.

Lankadatlanul, vasszorgalommal folyik a munka késő estig. Ebédidejük is alig van a diákoknak, s ha látogatók jönnek örömmel üdvözlik őket. Büszkén mutatják önzetlen munkájuk eddigi eredményét. A kilenc hold földet a diákkaptár bérelte: megtették a termelés fokozásának nagy fontosságát. Onként vállalt munkájuk is azt bizonyítja, hogy mennyire szem előtt tartják a szociális szempontokat és

mennyire szívükön viselik a magyar jövő sorsát, az egyetemes magyar élet kivirágzását!

Itt kint, az áldott földön mindenki egyformán dolgozik, egymás mellett haladnak, mert a nemzeti összefogás szelleme vezeti őket. És kivétel nélkül valamennyien örömmel vállalják ezt a munkát; boldogan kelnek fel már reggel korán és vidám nótaszóval dolgoznak késő estig. Nem ismerik a fáradtságot, eszükbe sem jut, hogy valamelyikük alkármilyen okkal kihuzza magát ebből a szívet-lelket vidító munkából. De azért a tanulást sem hanyagolják el: minden nap másik nyolc-tizes csoport megy ki a földre és a másnapon soros csoportnak hűségesen beszámolnak a nap munkájáról. Akik a földön dolgoznak, azok óradijukat kapnak a diákkaptár szövetségétől. Ezeket a pénzeket összegyűjtik és a szegénysorsu diákok megsegítésére fordítják. S ha majd beérik a termés, ami még bizony elég sok lesz és addig még rengeteg munka vár rájuk, — és értékesíthetik a termést a befolyt pénzt szétosztják a szegénysorsu diákok és azoknak az elesett magyar családoknak gyermekei között, akik szellemi téren istenáldotta tehetségek, hogy bejöhessenek a felsőbb iskolákba, hogy a közt, a tudományt és a művészetet szolgálhassák.

A zombori diákoknak ez a nemes gondolkozása és önfeláldozó munkája példadado: az új magyar élet szellemének felépítése útján, a boldogabb jövő felé halad és uttörő a magyar nép minden rétegébe. Munkájukra, amely az összefogás és együvértózás jegyében folyik, Isten áldását adja. (v.i.)

Életbelépett a Délvidéken a magyar magánjog

Május 15-én megindul a telekkönyvi forgalom

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztériumnak a visszacsatolt délvidéki területeken a magyar magánjog kiterjesztése tárgyában kibocsátott 2820/1942. M. E. számú rendeletét, amely a magyar magánjognak és a kereskedelmi jognak a visszacsatolt délvidéki területeken való hatálybaléptetése iránt rendelkezik, egyben pedig a felfüggesztett telekkönyvi forgalmat az 1942. évi május hó 15. napjával a visszacsatolt délvidéki területeken megindítja.

A rendelettervezet összefoglalóan lényegében azokat a rendelkezéseket foglalja magában, amelyek a magyar jogszabályok hatálybaléptetése céljából annak idején a visszacsatolt keleti és erdélyi területre nézve is kibocsátottak. A rendelettervezet lényegesebb rendelkezései a következők:

A jugoszláv gazdaadósságok rendezésére vonatkozó jogszabályok a visszacsatolt délvidéki területen egyelőre még hatályban maradnak.

A szerzői jog biztosítása céljából a szükséges bejelentéseket a szabadalmi bírósághoz az 1942. évi december hó 31. napjáig meg kell tenni.

Ugyancsak a folyó évi december hó 31. napjáig kell bejelenteni a visszacsatolt délvidéki területen szerzett találmányi szabadalmakat, valamint a védjegyeket és az ipari mustrákat és mintákat is.

A visszacsatolt délvidéki területen már járt telekkönyvi törlési perek határidejét a rendelet a hatálybalépésétől számított egy év meghosszabbítja, ugyancsak ez alatt az egy év alatt lehet az ingatlan elidegenítésből eredő kár-

térítési kereseteket, illetőleg kérelmeket is előterjeszteni.

A rendelettervezet részletes szabályokat foglal magában az ingatlanértékelés kiszámításának kérdésére vonatkozóan is.

A rendelet a jugoszláv földbirtokpolitika eljárás során szerzett ingatlanokkal kapcsolatban is foglal magában rendelkezéseket. Ehhez képest mindaddig, amíg az 5280/1941. M. E. számú rendelet alapján a földművelésügyi miniszter a földbirtokrendezés során elrendelt mentesítéseket felül nem vizsgálja, harmadik személynek az ingatlan tekintetében a mentesítés után szerzett joga az állam irányában hatálytalan.

A rendelet értelmében a rendelet hatálybalépésétől kezdve a földtulajdonosnak az ásvány-szén kiaknázási jogért ellenszolgáltatás jár.

A rendelet szerint a visszacsatolt délvidéki területen az 1941. évi április hó 11. napját megelőzően a jugoszláv állammal kötött jogügyletek a szerződő felet a magyar államkincstár irányában is kötik. Köztisztviseltek, köztisztviseltek a fennálló bérleti és haszonbérleti szerződéseket abban az esetben is felmondhatják, ha azok határozott időre kötöttek.

LILI-MARLEIN — UVEGBŐL A híres eisenbrodi üvegyár az európaszerte páratlan népszerűsége szert tett katonadal hősnőjét megmintáztatta és bevezette a kis szobrocskát üvegből való gyártását. Az első két példányt két szabadságos katona kapta, akik a keleti frontról jövet véletlenül Eisenbrodban szálltak meg.

Hírek:

DÉLVIDÉK

ÖTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut, Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelencse és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

UGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Senteleky Kornél u. 12. Telefon: 331.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Arany kereszt, Deák Ferenc körút.

Zombor város közgyűlése. Május 8-án tartják meg a városi kisgyűlést és május 9-én pedig a városi nagygyűlést, mindkét napon délután 4 órai kezdettel.

AZ OTRANTÓI CSATA HUSZONOTODIK ÉVFORDULÓJÁT MEGÜNNEPLI A RÁDIÓ. Negyedszázada lesz most annak, hogy Magyarország kormányzója, akkor az osztrák-magyar haditengerészeti kiváló tisztje megvívta a világháború egyik nagyjelentőségű, diadalmas tengeri csatáját Otrantónál. Erről a nevezetes évfordulóról május 15-én, pénteken ünnepi formában emlékezik meg a magyar rádió. Reggel 6 óra 30 perckor zenés ébresztővel kezdődik a rádió műsora, délután 12 óra 10 perckor pedig hangképek kerülnek közvetítésre a folyamerők otrantói emlékműpérről és a haditengerészeti emlékmű megkoszoruzásáról. Délután ellátogat a mikrofon egy Duna-tengerjáró hajóra. Este Ambrózi György emlékezik meg a régi dicső haditengerészetről, majd 21 óra 10 perckor megszólalnak a mikrofon előtt az otrantói ütközet szemtanúi.

Uj vonalpar Szabadka—Zombor—Gombos között. Néhány nappal ezelőtt közöltük olvasóinkkal az új vasuti menetrendet. Pótlólag közöljük, hogy a Szabadka—Zombor—Gombos vonalon újabb vonalpar állítottak be. A 4110 sz. vonat Szabadkáról jövet Zomborba 7 óra 16 perckor érkezik és 7 óra 30 perckor indul Gombosra, ellenkező irányban Gombosról Szabadkára a 2115 sz. vonat közlekedik. Zomborba 11 órakor érkezik és 11 óra 10 perckor indul Szabadkára.

La FOSZÉN Mérőnél
Bajai országút 11 Telefon 6.

Felkérem az V. ker. szelencséhez tartozó vitéz-jelöltek és tüzharcosokat, hogy pénteken este fél 9 órakor a Komló-féle helységben megjelenni sziveskedjenek. Szervező örmester.

Fenyvesi Anna gimn. testnevelő tanár május hó 8-án pénteken este 7—8-ig tartja első gimnasztika óráját a gimnázium tornatermében, hölgyek számára. A következő óra kedden este 7—8-ig lesz. Résztvételi díj havi 6 P. Jelentkezés a gimnáziumban a jelzett órák alatt.

HOVA SIETSZ?

JEGYET VÁLTANI A DIÁKKAPTÁR
MŰSOROS ESTJÉRE!!!

Május 30-án vándorkiállítás lesz Zomborban. A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság vándorkiállítást állított össze, amelyhez a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala saját anyagával csatlakozott. A vándorkiállítás a tervek szerint május 30-án érkezik Zomborban (június 5-én Zentára) és három napig lesz megtekinthető. A kiállítás tartama alatt a közönség tájékoztatására a helybeli mozikkban bemutatják a Budapest fürdőiről és a város látványosságáról készült filmeket.

Bárczay János államtitkár Doroszlón. Doroszlóról jelentik: Bárczay János államtitkár, országos árvizkormánybiztos, Kerényi műszaki tanácsos a zombori kulturális hivatal kiküldöttje, Baranyai vármegyei főjegyző és dr. Leidecker Jenő vármegyei aljegyző kíséretében Doroszlón járt és Galsai Károly doroszlói főjegyző vezetésével megtekintették a belvizsüitotta területeket, a Mosztonga-zsilipet és a folyamatban lévő ármentesítő munkálatokat. Bárczay Államtitkár a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az ármentesítő munkálatokról és megígérte, hogy a Mosztongát kikotorják és szabályozzák jövőre, miáltal a község mintegy 800 hold elsőrendű szántófölddel fog gazdagodni.

Nyugdíjasok figyelmébe. Az Áll. és Onkormányzati Nyugdíjasok Egyesülete (Zombor, Gömbös Gyula u. 14) átvette a városhoz érkezett nyugdíjürlapok kikézését. Mindazok részére, kik eddig átmeneti nyugdíjban részesültek, névre szóló folyamodványürlapokat küldött a m. kir. Illetményhivatal. Többen már átvették az ürlapokat, de még mindig vannak olyanok, kik a nevükre kiállított ürlapokat nem vették át. Felhívom a következő nyugdíjasok-nyugdíjnyel figyelmét, hogy a nevükre szóló folyamodványürlapokat egyesületi irodánkban vegyék át: özv. Bikár Demeterné, özv. Csobán Károlyné, özv. Vida Károlyné, özv. Miskovics Györgyné, Németh Edit és Györgyi, özv. Apró Márkné, özv. dr. Dvornák Miklósné, özv. Gömzsi Györgyné, özv. Gyurkovics Antalné, özv. Dédics Istvánné, özv. Nikolics Sebőné, özv. Varnik Számkóné, özv. Petres Istvánné, dr. Offenberger Ferenc, Manojlovics Zsivojica, Livada Milán, Horvátovics Aladár, Basics Gábor, Gyurgyev Vladimír, Glavaski Vidor, Drakulity Mihály, Schwantner Andorné és Meggyesi Ferenc. Aki ezek közül véletlenül nem névre szóló folyamodványürlapot kapott volna, azaz kért egyesületi irodánkban, azt szolgáltatassa vissza és kérje a nevére szóló ürlapot. Egyben értesitem azokat, kik április hó végéig átadták a kitöltött és mellékletekkel ellátott folyamodványürlapjaikat, azoknak ürlapjai e hó 5-én felküldettek az illetményhivatalhoz. Figyelmeztetek minden nyugdíjast, hogy a kitöltött ürlapot adja át a városház 6-os szobájában dr. Vlach főjegyző úrnak, a szelvényt pedig mutassa be egyesületi irodánkban bejegyzés végett, mert csak azoké küldetik fel, kik az egyesület által készített kimutatásban bennfoglaltatnak.

Cz. K. egyesületi elnök.

AKAR NEVETNI?

JOJJON EL A DIÁKKAPTÁR
MŰSOROS ESTJÉRE!!!

Gyalázta a magyar nemzetet egy szenttamási szabó. A szegedi kir. törvényszék most vonta felelősségre Morgenstein Andor szenttamási szabómestert, aki nemzetgyalázás vétsége miatt került a vádlottak padjára. Ez év január 26-án Ujvidéken az egyik trafikban a magyarokat „barbárokknak” nevezte, mert a rendőrség több helyen meglepő razzitát tartott. A törvényszék egyhónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— Hol találkozunk pénteken este?

— A „Kék szőlőfürdő”-ben. Kitűnő halászlé lesz!

Munkaszolgálatra kötelezik Olaszországban a zsidókat. Rómából jelentik: Ren delet jelent meg, amelynek értelmében a 18 és 55 év közötti zsidókat munkaszolgálatra kötelezik. A prefektusokat felszólították, hogy intézkedjenek a rendelet végrehajtásáról. A rendelet megszegőit haditörvényszék elé állítják.

A mestervizsgáztató bizottságok megalakítása a délvidéki területen. A szegedi kereskedelmi és iparkamara miniszteri biztosa a 7420/1941. M. E. sz. rendeletben biztosított jogánál fogva megalakította a kamara területéhez viszsztatért Délvidék mestervizsgáló bizottságait. Ezek szerint mestervizsgáló bizottságok alakulnak Magyaránizsa, Szabadka, Ujvidék, Zenta és Zombor városokban. A kinevezett bizottságok ünnepélyes eskütétele után most már megindulhat a magyar ipartörvény alapján Bácskában is az iparosképzés. A kamaránál mintegy félezer mesterialölti kérvénye várja a vizsga kitűzését.

Árdrágító vendéglőst ítélte el a zombori uzsoratanács. A zombori törvényszék uzsoratanácsának egyes bírja, dr. Veszelovszki Dezső Daljcev Demeter zombori vendéglős árdrágítási ügyében hozott ítéletet. Daljcev ellen az volt a vád, hogy a múlt év őszén a megállapított 35 fillér helyett 50 fillérért árulta a nagyfröccsöt. Védekezésében előadta, hogy ő csak ritkán tartózkodik a vendéglőben, miután a felesége vezeti az üzletet és így nem tudta a hatóságilag megállapított árakat. A két pincér, Sesevics János és Lovászi Lajos, azonban a vendéglős ellen vallott: Daljcev állandóan a vendéglőben tartózkodik és ő is állapítja meg az árakat. A bíróság Daljcevet bűnösnek találta és árdrágítási vétség miatt 10 napi fogházra átváltóztatható 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Megmérgezte magát Hódosi Lajos ujvidéki szállodás. Ujvidéki jelentés szerint erős méreggel öngyilkosságot követett el Hódosi Lajos szállodás. Hódosi éveken keresztül volt Zomborban a Vadászúrt bérlője.

Nagy fényvel ünneplik meg Óbecsén a pápa 25 éves püspöki évfordulóját. Öszentsége XII. Pius pápa 25 éves püspöki jubileuma alkalmából május 10-én ünnepi istentiszteletet tartanak a katolikus templomban. Délután műsoros előadás lesz a Szent István iskolában. A bevezető beszédet Petrányi Ferenc apátplébános, az ünnepi beszédet vitte dr. Hody István járásbíró-sági elnök mondja. Közreműködnek: Horváth Viktória, Rác Imre és Rác Imréné, Jéger Erzsébet, a Polgári Magyar Dalkör, Biró János vezényletével, Komáromi István, Janek Lajos, a Ferencrend kiskórusa, melyet Beretka János vezényel és Kiutezai Antal.

A Bezdáni Sport Egylet legutolsó választmányi gyűlésén elhatározta, hogy a vasárnapi mérkőzésre a Pénzügy ellen hajóval küldi fel a csapatát Budapestre. A csapat a következő összeállítással indul szombaton reggel: Kovács II. — Vukovics II., Kis I. — Horváth III., Kovács I., Ognyanov — Ruff III., Vukovics III., Kiss II., Bódy, Matheisz.

Hírek Kuljáról. Dr. Keller Lőrinc aljegyzőt a Nemzetvédelmi Keresztel tüntették ki. — A Missziós Egylet vasárnap délután műsoros anyák napját rendez, amelyen közreműködik az Iparos Dalárda is. — Betűtő ták a koldulást a jövőben a község magára vállalja a szegények ellátását. — A DMKSZ kulai fiókja rendkívül nívós műsoros anyák napját rendezett. Közreműködtek: Loch Katica, Cserlik Mária és Erzsike, Kiss Ilona, Burghart Ilonka, Tóth Mariska, és Janika, Megyeri Bözsike, Ivancsik Ferenc, Rigó Janika, Kataics Bözsike és Ilonka, Roda Ferike, Dudás Bözsike, László Mária Ivancsik Mihály, Szűcs Mancsi, Varnyu János, Farakas Margit, Tamásy Ilonka, Reibert Erika, Bálint Jusztina, Bauer Évi, Gálik Mária, Szegi Ilona és Huszár József. Nagy hatású beszédet mondott Prokecz Elekne. A verseket és énekeket Tóth Julia tanárnő tanította be.

A céltudatos egészségápolás egyik legfontosabb szabálya az, hogy az ember hehetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor, egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet igyon, mert ez a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Megkönnyítették a hadbavonultak gyermekeinek tandíjfelét. Hóman Bálint valás- és közoktatásügyi miniszter 106.895/1942. számú rendeletével utasította a közép-, középfokú és szakiskolák igazgatóit, hogy azoknak a nyilvános tanulóknak, akiknek vagyoni helyzete atyjuk hadbavonulása következtében lényegesen rosszabbodott s emiatt tandíjfelét kötelezettségüknek nem tudnak késedelem nélkül eleget tenni, az esedékes vagy hátralékos tandíj befizetésére minden lehető könnyítést a leg nagyobb méltányossággal adianak meg. Az ilyen tandíjfelét könnyítésre irányuló kéréseket minden formáság mellőzésével az intézet igazgatójánál lehet előterjesztetni. A kultuszminiszter hasonló intézkedést megtételére kérte fel a hitfelekezeti iskolák fenntartóit is.

Közgazdaság

A kormány huszéves kölcsönt ad a vállalatoknak munkáslakások építésére

Harmincéves adómentesség, illetékmentes ingatlanszerzés, két százalékos kamathozzájárulás

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti hogy a közeljövőben új szempontokat érvényesítenek a pénzügyi intézetek a hitelügyek elbírálásánál. Ez az intézkedés a spekulációs célokat szolgáló hitelek letörésére irányul és az a törekvés, hogy ezután első sorban produktív célokra, beruházásokra, mezőgazdasági és ipari termelésre, valamint a helyes áruelosztásra és a szükséges nyersanyag, félkész- és készáru szükségleteire jusson pénz.

A Nemzeti Bank máris közölte a pénzügyi intézetekkel a hitelügyek elbírálásának új irányelveit, amelyek értelmében a pénzügyi intézetek a jövőben is szigorúan felülvizsgálják a hitelügy jogcímét és kizárják a spekulatív célokat szolgáló hitelanyagot. Spekulatív hitelek közé tartoznak mindazon hitelek, amelyek indokolatlan árhalmozásra, spekulációs ingatlanvásárlásra és egyéb olyan célokra használatosnak fel, amelyek a háborús gazdálkodással, vagy kizárólag mezőgazdasági vagy ipari ter-

lést elősegítő célokkal, vagy a szükséges anyagbeszerzésekkel nincsenek kapcsolatban. A hitelcélok vizsgálatánál további másik két szempont a fontosság és a sürgőség kérdése. Hitelügyeket változatlanul azok a pénzügyi intézetek bírálják felül, amelyekhez a hitelügyek befutottak és így a bankcenzura továbbra is minden pénzügyi intézet belső ügye marad.

Az új hitelek igénylőknek azonban kérdőíveket kell kitölteniük, amelyek a hitelkérő tárgyi és személyi adatait tartalmazzák.

Hír szerint az új rendelkezések alapján a kérdőívek benyújtása nélkül folyósítható hitelek felső határa a fővárosban 30 ezer, a vidéken pedig 15 ezer pengő lesz. Természetesen e határokon belül is felülvizsgálatra kerül, hogy a pénzügyi intézetek által az eddigi irányelvek szem előtt tartásával folyósítható hitelek valóban produktív célokat szolgálnak-e.

Megállapították a szabadon folyósítható bankhitelek felső határát

A fővárosban 30.000, a vidéken pedig 15.000 pengőt adhatnak a bankok kérdőívek benyújtása nélkül

A hivatalos lap május 7-i száma közli azokat a szociálpolitikai szempontból nagy jelentőségű rendeleteket, amelyeket a kormány a munkáslakásépítés előmozdítása érdekében kibocsátott. A munkáslakások építésének előmozdítását mulasztás nélkül szükségessé tette az iparban és bányászásban foglalkoztatottak számának állandó növekedése. A rendeletek a jelenlegi nehéz háborús körülmények között is lehetővé teszik a magasabb színvonalú munkáslakások építését.

A kormány a kérdést úgy kívánja megoldani, hogy elsősorban az ipari, kereskedelmi és bányavállalatoknak vagy az ilyen vállalatok elismert nyugdíjpénztárainak folyósított kölcsönökkel biztosítja a munkáslakások állandó termelését.

A kölcsönöket a vállalatok részére — a Lakásépítési Állandó Bizottság (L. A. B. Budapest, II., Lánchíd utca 2.) hozzájárulása alapján az Országos Lakásépítési Hitel-szövetkezet (O. L. H. Budapest, V., Tiszai István utca 12.) folyósítja a telekérték és az építési költség együttes összegének 50

százalékáig, 95 százalékos árfolyamon évi törlesztési időtartamra. A tőketörlesztő részleteket, valamint a kezelési díjat és a kamatot magában foglaló évi annuitás 8,6 százalékos. A kölcsönön felül az építkezéshez még szükséges tőkét az építendő vállalatok saját hitelük terhére kell megszerezniük.

A vállalatok részére — az OLH által nyújtott előnyös kölcsönön felül — a rendelet még további kedvezményeket is biztosított. A lakóházakat — ha azokat legkésőbb 1948 november hó 1. napjáig lakható állapotba helyezik — 30 éves, a közszolgálatra is kiterjedő rendkívüli házaadományosság illeti, a munkáslakóházak felépítése céljára vásárolt ingatlanok szerzése pedig illetékmentes.

A kedvezményekkel a kormány azt a célt is elérni kívánja, hogy a munkáslakásokban a lakbér a lehető legméltányosabb legyen. Ezért mind a kincstár, mind az építendő vállalat az OLH-kölcsönrel nem fedezett építési tőke után évi 2 százalékos kamathozzájárulást vállal.

Háborús gazdasági hírek

SVÉDORSZÁGBAN A hulladékgyűjtés szolgálatába állították be a munkanélkülieket. — Az egész országot helyi kerületekre osztották be s a hulladékgyűjtést anyagi támogatásban részesítik. — A munkanélküliség leküzdése céljából folyamatban van ezen mozgalom szoros összeköttetésben áll a svéd élelmiszerbizottsággal. — Svédországban is megszaporodott a hiány-

zó élelmiszereknek pótelelmiszerekkel való helyettesítése. — A kormány ezen pótelelmiszereket úgy tápérték, mint ár szempontjából szigorú ellenőrzésnek veti alá. Az ellenőrzés különösen a tej, burgonyaliszt, kávé, tea, kakaó, cukor, ételzsiradékok, tojás, fűszer, stb. pótelelmiszereire terjed ki. — Az erdős vidékek loállandó állományának ellátására fenyőtölisztet (fenyőtölisztet) hoztak forgá-

lomba, amelyet vitamintartalmánál fogva jó eredménnyel használnak. — Egy ló napi adagja 250—500 gr. amelyet takarmánycélulózéval vegyítenek. — A szarvasmarhák ellátására újabbban ismét nagymennyiségű sást kaszáltak, amelyet apróra vágva, hasonlóképpen cellulózéval kevernek.

KATASZTRÓFÁLIS HELYZETBEN A LONDONI FÉMPIAC

(MN) Lisszabonból jelentik, hogy az egész cinkkereskedelemnek a hádiipari minisztérium részéről történt átvételével, minthogy a réz-, ólom- és cinkkereskedelmet a kormány már a háboru elején kizárította, a londoni fémpiac reménytelen helyzetbe került. A fémpiaci kereskedelmi vállalatok egy idő óta az állami fémpiaci kereskedelemben való bekapcsolódásukról tárgyaltak a kormánnyal, ezek a tárgyalások azonban a háborús termelési minisztérium ellenállásán hajótörést szenvedtek. A minisztérium a textilszakmában szerzett rossz tapasztalataira hivatkozva magáncégeknél ügyneki megbízását nem tartja célravezetőnek és csak a szakcégek régi alkalmazottainak átvételére hajlandó. Ezzel az angol gazdasági élet egykor egyik legbefolyásosabb ága került a tönk szélére.

ÁLLAMI ELLENŐRZÉS ALÁ KERULT A JAPÁN SELYEMKIVITEL

(MN) A japán kereskedelmi miniszter a selyemkiviteli vállalatok szövetségét felosztotta és az egész japán selyemkivítelt állami ellenőrzés alá helyezte. Az intézkedés a nyersselyemre, selyemfonálra és kész selyemruhákra egyaránt kiterjed.

ROSSZ ÁLLAPOTBAN VANNAK A ROMÁN UTAK

(MN) A román utépítés vezérigazgatója, Michaloché mérnök egy előadás keretében megállapította, hogy a 82089 kilométer hosszúságban román úthálózatból csupán 9687 kilométer van jó állapotban. A jó karban lévő utakból 4399 kilométer esik állami országutakra, 4214 a megyei utakra és 1074 kilométer a községi utakra. A román utakból 19018 kilométer van kielégítő állapotban, 53393 kilométer állapotát azonban határozottan rosszra kell minősíteni.

ERŐSEN EMELKEDNEK AZ AMERIKAI ÁLLAMI KIADÁSOK

(MN) Stockholmi eredetű hírek szerint az 1941 áprilisától 1942 március végéig tartó 12 hónapos periódus alatt Észak-Amerika állami kiadásai az előző év megfelelő időszakával szemben 8670 millió dollárról 19970 dollárra emelkedett. A kiadásokból nem kevesebb mint 15 milliárd jutott háborús célokra, míg 1940/41-ben ez a tétel még csak 3500 millió dollárt tett ki. Az állami bevételek ezzel szemben az utolsó két évben 5330 millióról csupán 8950 millió dollárra növekedtek.

SPANYOLORSZÁGBAN: Madrid és a madridi provincia lakosságának kenyéradagját az I. osztályba tartozók számára napi 100-ról 80 gr-ra a II. o-ba tartozók számára napi 120-ról 100 gr-ra szállították le, míg a nehéz testi munkát végzők napi 150 grammja megmaradt. — A spanyol kormány legfőbb gondját jelenleg az áremelkedések leküzdésére képezi. — Az állami ellenőrzés csak részlegesen volt eredményes, tekintve, hogy az árak az intézkedés folytán eltűntek s a »fekete« piacon jelentek meg. — A kormány új rendeletet bocsátott ki a cipőgyártásra a cipő elosztására és árára vonatkozólag. — A terv az hogy ez év szeptember 1-ig 1 milliónyi olcsó utcai cipő kerüljön a piacra. — E cipők 5 féle típusban készülnek s maximális áruk 42 pezeta, amelyet a munkás 3—5 napi munkabéréből fedezhet. — Egy jobbminőségű cipőt 100 pezetára kalkulálnak. — Az egységcipők előállítását követő 3 hónap múlva az egyes kereskedések csak kizárólagosan olcsó fajtát, vagy csak kizárólag luxuscipőt árusíthatnak.

SPORT

Vasárnap tartják meg a MÁV-ZTK mérkőzést

A múlt vasárnapra hirdették, de a pálya alkalmatlansága miatt elhalasztott MÁV-ZTK mérkőzést május 10-én, vasárnap délután félhárom órai kezdettel tartják meg a Városi Sporttelepen.

A zombori kereskedelmi középiskola asztalitenisz házbajnoksága

A napokban fejeződött be a zombori kereskedelmi iskola többnapos asztalitenisz versenye, mely szép látványosságot nyújtott a nézőközönségnek. Az érdeklődést fokozta még az is, hogy az iskola egyes tagjai iskolán kívüli szereplésükkel is szép eredményeket értek el és Zombor város sportkedvelő közönségének elismerését kivívták.

A több napos verseny a következő eredménnyel végződött:

Csapatbajnokság: 1. I. b. osztály csapata (Bíró, Holczer, Jerkovic), 2. II. osztály csapata (Kollár, Tripolszky, Nuszpl), 3. II. osztály b. csapata (Hlavica, Geba, Oberreiter).

Páros bajnokság: 1. II. osztály a) párosa (Tripolszky, Nuszpl), 2. I. b) párosa (Holczer, Bíró), 3. II. osztály b) párosa (Kollár, Hlavica).

Egyéni bajnokság: 1. Bíró Béla I. b. osztály, 2. Nuszpl Ernő II. osztály, 3. Tripolszky József II. osztály, 4. Hlavica József II. osztály, 5. Arth Lajos, IV. osztály, 6. Schumacher Károly III. osztály.

Pontverseny: 1. Bíró I. b. osztály, 2. Nuszpl II. osztály, 3. Tripolszky II. osztály, 4. Hlavica II. osztály.

Bíró Béla I. b. osztályu tanuló megérdemelten nyerte az egyéni első helyet. Szép játékkal, pontos húzásaival bebizonyította, nagy tudását.

Nuszpl Ernő II. osztályu tanuló csak nagy küzdelem árán foglalta el a második helyet Tripolszky József osztálytársa előtt. A tréninghiány erősen látszott.

Tripolszky József II. osztályu tanuló tudása sem maradt el az előbbieket mögött. Ha jobb napot fog ki, talán jobb helyezést is elér.

Az említettek kivül még sok kisebb tehetségű játékos szerepelt, de valamennyien komoly edzés nélkül mutatták be tudásukat. A győztesek, illetve helyezettek érem és oklevél díjazásban részesültek.

Magyarmentő tevékenységet fejt ki az észéki Magyar Közművelődési Közösség

(PEKI) Az észéki Magyar Közművelődési Közösség 1940 december 15-én alakult meg taggal. Küzdelmes esztendőkön ment keresztül, de ma már 500-nál is több tagja van a Közösségnek. Tíz tagból álló választmányuk van, a szervezet elnöke Kovács Gyula, alelnök Szichta Béla; a választmány a munka megindulásakor munkabizottságokat szervezett és ezek a lehetőségekhez képest meg is feleltek feladatuknak. A délszláv állam összeomlása után úgy látszott, hogy a munka további folytatása nem lehetséges, de később mégis megindult az építő munka. Munkájuk nagyrésztben arra irányul, hogy a magyar ságot ügyes-bajos dolgában megsegítsék. Így elintézték 1193 levelet és 212 esetben tették lehetővé egyeseknek Magyarországra való hazautazását.

A Közösségnek ma közel 1000 kötetet kitevő könyvtára van. Amikor megalakultak, egyetlen könyvük sem volt. A meglévő könyv is mind ajándékból jött össze, sőt ezen felül 900 kötet könyvet helyeztek el az egyed vidéki szervezetekben. Lapjaik nem igen vannak. A behozatal kérdése még megoldásra vár.

Külön szervezete van a Közösségnek a nők részére: a Hölgy Koszoru. Ez a szervezet 1941 februárjában alakult. Az asszonyok foglalkoz-

nak a gyermekkel, meseórákat tartanak, írni és olvasni tanítják a magyar gyermekeket. Pályakidőt kezdeményeztek, karácsonykor, husvétkor pedig a gyermekek megajándékozásáról gondoskodtak.

Vap külön ifjúsági szervezet is. Erdélyi Zoltán és Vargai József szervezték meg az ifjúságot a cserkész munka alapelveinek figyelembevételével.

Délvidéki fodrászkongresszus Ujvidéken

Az ujvidéki fodrászmesterek elhatározták, hogy ez év július hó 5-6-án fodrászkongresszust, továbbá ezzel kapcsolatban országos fodrászversenyt rendeznek. Ez a kongresszus és verseny az Ujvidéken rendezendő ünnepi héttel kapcsolatban kerül megtartásra.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

A rejtélyes talizmán (41)

IRTA: CLEM YORE

— Ezt én is tudom, Pierre. Szegény Kanuakalak! Istenem, hiszen annyira tudom, hogy mit kellene tennem, hogy helyesen cselekedjem, de ezzel olyan súlyos helyzetbe hozom Julie Mariet és szegény Jimet!

Jim lépett a szobába.

— Püspök ur, — mondta — Julie Marie rémesen küszködik a lélegzési nehézségekkel. Minden lehelleténél azt hiszem, hogy az utolsó. Nem gondolja, hogy még oxigént kellene adni?

— Menjünk, Jim — mondta a püspök és felállt — ez talán már a válság kezdete. Megvárjuk, amíg ez lejátszódik s azután az ágya mellé teríték valami bundát és ott fekszem le, hogy egy kicsit aludjak. De ma este magával még beszédek lesz, Jim.

Jim arca megrándult az idegességtől, amikor látta, hogy Pierre mereven néz rá.

— Pierre, — mondta — ha Julie Marie eszmélete visszatér, meg fogom neki mondani, hogy szeretem. Az este végleg rájött ez a tudat és azóta gondolkodtam rajta, amióta Seattle-ben találkoztunk.

— Ez számomra nem újság. Azt hiszem, a püspök ur is erről akar magával beszélni. Azt hiszi, hogy Julie Marie is szereti magát. Ugy-e püspök ur, erről akar Jimmel beszélni?

Fleming megértette, hogy az öreg francia ezzel a kérdéssel arra kéri őt, hogy Jimnek ne beszéljen semmit se Kanuakalakról. Amint Jim visszatért a betegszobába, félrehiyta Pierre-t.

— Pierre, lehet, hogy igaza van, — mondta — ma este semmit se fogok mondani, de egyszer mégis el kell mondanom. Meg vagyok arról győződve, hogy a fiatal Jim is ezt várja el tőlem, ha tudná, hogy min töprengünk.

Megfordult és Jim után ment.

Az udvarból hangos ének hallatszott be.

— Joe Willie — mondotta Touhey — visszatért. Vajon mi hozta ilyen hamar vissza?

Figyelt és egy régi kanadai balladára ismert rá.

Ez volt a szövege:

„Vadásztam már medvére, vadásztam farkasra, néha patkányra is vadásztam, de tegnap éjjel vettem a fejszémét és büdös görényre vadásztam.”

Mike kisietett. Ott állt Murdock Denby Joe Willie és Baptiste között. Joe Willie így kiáltott Mike felé:

— Nem akart velünk jönni. De a Yukon felé igyekszik, így tehát, mert nem volt hajlandó beszélni, idehoztuk, hogy beszéljen ön vele.

— Touhey, mit jelentsen ez? — kérdezte Murdock.

Pierre odalépett Murdockhoz.

— Így!... elszökött, amikor azt mondtam, hogy maradjon itt? Miért tette ezt?

Murdock gunyosan vigyorogott és a vállát rázta.

Pierre dühösen szólt rá:

— Rendben van. Elmehe! De ha maga, vagy Papin a telepen körül fognak ólálkodni, úgy el látom a dolgukat, hogy a saját kutyáik se fogják megismerni. Fiuk, engedjétek el.

Murdock megfordult, valamit morgott a fogai közt, azután rákiáltott a kutyára és elhajtattott.

Bármi egyebet lehetett róla elmondani, de azt az ellensége se foghatta rá, hogy nem ért a szán hajításához. Touhey és Willie bámulattal néztek utána.

— Pierre, — mondta Touhey — pénzébe fog kerülni, hogy vele megszünteti a társas viszonyt. És mil esz a kotrógéppel?

— Mindezt rendbehozza „Napsugár” Jim fia — felelte Pierre — most nem nagyon töröm a fejemet az üzleten. Lehetséges, hogy Pierre is beleszeretett abba a vöröshajú fickóba!

Pierre mosolygott és a ház felé fülelt, hogy nem hallatszik-e valami a betegszobából.

Touhey bevezette a szobába és egy jó, száraz szivarral kínálta meg.

Két óra telt el úgy, hogy az öregek csak közömbös dolgokról beszélgettek, hogy az időt agyoncsapják. Közben pipálgattak és néha lopva, kutató pillantást vetettek egymásra.

Időnként halk neszt hallatszott ki a betegszobából, ahonnan Nowak jött ki gyakran és úgy haladt el a két öreg ember mellett, mintha nem is élő lény, hanem csak valami álomkép volna.

Benn a betegszobában Fleming püspök dolgozott és figyelt. Jim izgatottan ült mellette.

— Elérjük a célunkat. Vegye a hallgatócsövet és hallgassa meg a szívét. Valami csunya zörejt fog hallani. Ezzel ne törődjék, attól ered, hogy a be- és kilégzésnél a tüdő cellái megtelnek és kiürülnek.

Jim odaillesztette a hallgatócsövet a füléhez, az alsó végét pedig Julie Marie mellére helyezte.

Sajátságos, halk zörejt hallott, amely teljesen átjárta a lényét. Az arca feszült figyelmet fejezett ki.

A rendes szívverés szabályosan lüktető zö-

rejét közben a szabálytalan szív működést jelző mellékzöreje szakította félbe.

A püspök is meghallgatta a szívét és így szólt:

— A lánynak végtelen ellenálló ereje van. Már sokkal kedvezőbb a helyzet, amint a hallgatócsóval megállapíthatam. Megszűnt az örületes lüktetés. Jim, naivszerű szervezet ez. És Istenem! Most közeledik a válság tetőpontja. És le fogja evőzni azt is! Adia ide az oxigént és tartsa föléje a sátrat. Ebben az utolsó birkózásban meg akarom könnyíteni a szervezet munkáját.

És minden úgy történt, ahogy Fleming püspök mondta.

Julie Marie csodásan javult a kezelés hatására alatt.

Ejfélkor visszanyerte az eszméletét. Az arca sápadt volt, a szeme lázasan fénylett, de már az értelem világított ki belőle.

Folytatása következik.

Apróhirdetések

A szállítási nehézségekre való tekintettel SZÉN, KOKSZ ÉS FASZÉN szükségletét már most szerezzé be. Előjelezéseket elfogad.

KISS PÁL ÉS TÁRSAI

tűzifa és szénagykereskedő. Szent István ut 7. a-1635

HOFFHER CSÉPLŐGÉP, MAGYAR ÁLLAMI KAZÁNNAL, TELJES FELSZERELÉSSEL ELADÓ.

Cím: Rásonyi főúgyész, Csongrád.

Kaucióképes pincemestert, aki esetleg lakatos, vagy asztalos munkához is ért, cukrászsegédet, trafikos- és süteményeslányt a kioszkba, valamint egy udvarost azonnalra felvesz a Vadászkiért szálló r. t. a-1698

Bálvány utca 9 alatti ház összedült. Minden használható anyaga eladó, a helyszínen. a-1696-f

Jómunkás nőifodrászt, vagy fodrászot keresek azonnal belépésre. Pirv Gusztáv nőifodrász, Apatin. a-1697-f

Sürgősen eladó Thököl ut 33. számú ház. A tulajdonos szerdáiig Stefatics irodájában található. a-1699-f

Thököl ut 3. szám alatt, önkéntes árverésen, különféle butorok eladók, szombaton délután 4 órától és vasárnap egész nap. a-1700-f